

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony
decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis.
ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue]
docto eos digne legenti. predicanti. aut ...**

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

De sancto Bartholomeo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

De sancto Bartholomeo

sunt auxilia et remedia defensionū contra hostes. denique pecunie, denique munera, vestimenta et quevis preciosa ut inimici abscedat. Sic si non sufficiat auxiliū ieiuniorum et orationū denique elemosine, et fiat opera pietatis in hoc castello quibus vincamur hostes conscientie.

Dixi tertio quod est tertium castellum anagogicum et celeste seu sempiternum ad quod dei filius virginem gloriosam matrem eius benedicere assumere dignatus est. De quo quidam castello dicitur propheta. Gloria dicta sunt de te civitas dei. Et certe gloriosa. Quia civitas illa est aurum mundum dicitur Apocalypsi. Dicitur tamen castellum diminutive, non quod in ea sit aliquid diminutio gaudij, sed sic dicitur ex amoris affectu quod consuevit res dilectas diminutive vocare, sic vocat mater filium adultum filiolū. Est et civitas hec in semarima et speciosa. Iuxta illud. Israel quod magis est domus tua et ingens locus possessionis tue. Est in qua civitas illa nobilitate situata, quod in aeris amenitate. Ubi per diem sol non videtur te, neque luna per noctes. Est nobilior quod nobilitate fabricata quod structura muri eius ex lapide iaspide. Et placeat et sternetur auro mundo Apocalypsi. Est tertio nobilior et speciosior quod nobilissime inhabitata. Cives enim illi omnes sunt reges et principes. Ibi enim reges congregati se conveniunt in unum, ut dicitur in psalmo. Et iterum. Principes pleborum congregati sunt cum deo Abraham. In quo virgo gloriosa sedit excellens, victricem imperatrix et regina. Unde de se dicit. Sedit ut regina et vidua non sum, et luctum non video. Excellet igitur deo gloriosa omnes ceteris universis saliter et singulis singularitatem angelos quod sanctos. Pro angelos, quod ipsis omnibus est in locorum dignitate sublimiori placata. Unde Hieronymus in sermone hodierno. In regni solio sublimata per christum prima refedit. Et per pauca. Tantam et talē virginem convenit ultra angelicā quoddam dignitate quantum prebas est laudibus dignissime efferrī quod est per gratiam super choros angelorum exaltata. Secundo excellit omnes angelos et sanctos, quod licet in quibus sancto deus per gloriam in celo habitet, in regione tamen gloriosa excellens, quod sibi quoddam thronum singulare elegit, sic ipse ad eam dicit. Veni dilecta mea et ponam in te thronum meum. Tertio excellit omnes sanctos in hoc, quod ad eius exequas multo plures angeli occurrerunt quam alicuius sancti, et vni per se curie celorum letabantur, ut dicit Hieronymus in sermone hodierno. Nulli dubium est omnem illam ce-

lestē hieronymus tunc exultasse ineffabili gaudio. Quarto in hoc excellit omnes sanctos, quod creditur quod saluator ipse personaliter per se totum festinus occurrit, et cum gaudio matrem secum in throno collocavit, ut dicit Hieronymus. Illa autem processio fuit multum mirabilis. Quia in ea primo fuerunt omnes apostoli, qui omnes sepulture iter fuerunt. Secundo quod omnes angeli occurrerunt. Tertio chorus martyrum, virginum, confessorum, qui iam fuerunt in celo. Quarto quod antea marie unica fuit supra filium suum ipsam bainlan tem, ut dicitur angeli ammirantes. Certe. Que est ista quod ascendit de deserto delicijs affluens et innoxia super dilectum suum. Quis autem sic hodie ad tantam dignitatem et sublimitatem elevaria, nihilominus non est elevaria in superbiā, ut nisi obliuiscat. Licet enim honores mutent mores in peius, mater tamen christi ex honore sibi hodie collato non est mutata in peius, sed melius, quod in matrem misericordie et totius consolationis. Queramus ergo gratiam per mariam ut per gratiam eius tandem venire possimus ad gloriam eius. Quam nobis prestare dignetur.

De sancto Bartholomeo.

Sermo XL.

De sancto Bartholomeo

Quod estis qui per manifestis mecum in temptationibus meis, et ego dispono vobis sicut dicitur scriptum est in bartholomeo. Quia ut ait Job, vij. ca. Virtus est vita hominis super terram, eo quod homo spiritus est in continuo fluctu cum aduersarijs. Iuxta illud quod canit ecclesia. In cursu tota fantasmata turbant eorum dies sabbatum, ut horarum dimidia sit in celo, et in aia iusti vel in ecclesia militanti, silentium, et quod es vel parat ab impugnatione hostium. Caro enim militat cum exercitu suorum temptationum contra hominem. Temptat enim domum cordis modo comburere igne luxurie, modo fundere aquam ingluuiei. Quod enim certat cum exercitu tribulationum, modo terret supplicijs, modo ligat negocijs, modo trahit sortijs. Unde Job 10. 4. 17. dicit. Penam militat in me. Sicut diabolus militat cum exercitu viciorum, modo permittit sublimitia ut noceat per superbiam, modo suggerit dilectabilia ut subiacet per luxuriam, et per. h. Carnalia de sideria militat aduersus aiaz, sed quod talis militia nihil valet si non fuerit ad finem per suam mara, ut illud Gregorius per molli, morat. In castro bo

nū agit si ante terminū vite deserat. Quia frustra velociter currit q̄ priusq̄ ad metāz venerit deficiat. id̄ de se ap̄ls dicit. **Thim. iij.** Bonū certamē certavi. cursuz cōsumāui. Nō dicit cepi. sed cōsumāui. Et q̄ p̄z q̄ in pugna p̄seuerātia ē necessaria. iuxta illd̄ **Eccl. iij.** Usq̄ ad mortem certa p̄ iusticia. **Dinc Apo. ij. d̄.** Esto fidel' vsq̄ ad mortem et dabo tibi coronā vite. **Dinc ait ap̄ls** Nō coronabit nisi qui legitime certauerit. **Un̄ Bern. in epla. xx. d̄.** Absq̄ p̄seuerātia nec q̄ pugnat victoriā nec palmā victor' p̄sequit'. **Rurū ē ad meritū. mediātr' ē ad premiū. soroz patiētie. cōstāti e filia. amica pacis. amicitiaz mod'. vnanimitas vinculū. scitatis. pugnaculū. Tolle p̄seuerātia nec obsequiū mercedē h̄z. nec bñficiū grām. nec laudē fortitudo. Nec sola est cui eternitas reddit. dicēte dño. Qui p̄seuerauerit vsq̄ ad finē h̄ salu' erit. **Dec Bern.** Quia igit' gliosī aplī de q̄z numero fuit insignis beatus. **A. cu' festa hodie celebrāz' p̄stans et p̄seuerās t̄pō rāq̄ bon' miles xp̄i et agoniā p̄clarissim'. Iō a dño cū ceteris cōmendari meruit in v̄bis themat'. Vos estis q̄ p̄mansistis mecum. In q̄b' v̄bis tria tangunt' **Primo** nāq̄ cōmēdan' aplī a p̄seuerātiā tolerātia **Lū d̄.** Vos estis q̄ p̄mansistis. **Secūdo** a rēp̄tationū experientia **Lū addit. in rēp̄tationib' meis. Tertio** describit' eoz merce/dis et p̄mij' cēna leticia. **Lū subiūgitur. Et ego dispono vobis regnum.******

¶ Dixi primo q̄ p̄mo cōmēdan' tur aplī a p̄seuerātiā tolerātia **Lū d̄.** Vos estis q̄ p̄mansistis. **Pro q̄ sciendū q̄ fm̄ Bern. in q̄daz' s̄mone** Ad bonā vitāz cuiuslibet duo req̄runt. scz mala pati et bona facere. et sic p̄seuerare vsq̄ ad mortē. Et ideo nō sufficit homini bona agere v̄l mala pati nisi p̄seuerauerit in his **Un̄ Aug. in s̄mone. vij. ad heremitas** tractans illud aplī. Nō p̄t coronari nisi qui ī campo certāmis legitime certauerit. d̄. **ait.** Nō p̄t coronari nisi q̄ in cāpo certat finali/ter. et si certat vsq̄ ī finē certet legitē. **Un̄** tales merito coronant'. **Nō est igit' magnū. fm̄ ip̄m. incipe q̄d bonū est sed cōsumare. h̄ solū p̄fectū est. Multi** magna aggrediunt' sed deficiūt ī via. **Multi** extierūt ad dēp̄tū. sed pauci puenerūt ad t̄rā p̄missiōis. **Qua/pter idē** hortat' d̄. Non recedat nos incipe magna nec fastidiat nos firmē tenere in/

choata. sciētes q̄ p̄seuerātia dat meritum. **Nā** ad bonū positū incitat. currentē coroz nat. pugnatē ducit ad b̄zūiū. p̄ducit cun/ctos ad portū. **Et** pauc' interpositi' oñ dēs ql̄iter diabol' hōi aduersat' vt eñ destruat di. it. **Attēdite** fr̄es. qz aliqñ diabol' fuoz dei irritat et p̄ducit ad bonū vt de bono ḡuius dēiciat ī malū **Q̄tra** hūc insulcū diabolici sol' a valet p̄seuerantia vt bono sine bona p̄cludat' incitia. **Nec** p̄mū medio. nec mediū vltimo p̄tradit. **Bonū** em̄ inchoare et malo fine p̄cludere. q̄d aliud ē q̄ mon/struosas res p̄ficere. **Illā** em̄ actio ē q̄ i chi mera q̄ incitiū h̄z a rōne. sed finē a sensualitate. **Lū** em̄ sic agit hūano capiti ceruicem equinā p̄ictor' inducit **Quidā** em̄ h̄nt incitiū bonoz opez q̄rū vita monstrū mirabile est q̄ si hōis caput p̄cideres. et caput eq̄ infereres. et hoz hōim mediū vt l̄ne gulo/stratis et auaricie descēdit in ventrē et ad vltimū in rapacitate oīo lupi pedes ostēdit. **Dec Aug.** **Un̄** talis est sic ille qui post ali/ q̄ntā cedē hostiū et p̄ficiū aduersarij terga vertit. **De** quo d̄. **Peli'** fuit viā veritatis nō agnoscere q̄ post agnitam retroire. **Sz** heu qd de nr̄is xp̄ianis dicem' q̄ non solū p̄ aggressum certamē cū aduersarijs reijciūt. sed ab acie ip̄a fugiūt et reuertunt'. **¶ Sūt** autē q̄tuoz genera hōim q̄ nō p̄se/nerat' sed fugiūt ab acie belli q̄ pulchre de/ scribunt' in lege veteri. **Primi** sunt q̄ nouit' duxerūt vxores. **Vos** em̄ tanq̄ timidos et nō dū voluptate carnali satiatos. iussit pon/ tifer redire. **Et** significat oēs fornicatores q̄ multū sunt timidi aggredi belluz p̄nie **¶** diabolū in asperitate vite. et id̄ a diabolo vt fr̄eqnt' ceter' p̄sternunt' iuxta illud **Tho/ bie.** **Distendā** tibi in q̄s h̄z p̄tātē demō. **Hi** nāq̄ q̄ p̄ugiū ita suscipiūt vt deū a se et sua mente excludāt et sue libidini ita vacent sic equus et mul'. **In** signū hui' tradidit apo/ stol' corinthiū fornicatozē diabolo. **i. Cor. v.** **Scōi** sunt q̄ non p̄seuerāt in bello. illi q̄ nouam plantant vineam. **Lū' rō.** **Nā** ex q̄ nondū gustauerūt vinum letificans de ea/ certe tempore belli fugient et reuertentur ad eam vt de labore suo gustent. **Isti** sunt seculares q̄ bibunt vinū leticie secularis. **Sed** aduerte qd contigit **Dloferni** vino potato. **Ab**sciso nāq̄ capite a sc̄ā **Judith** relictus est sicut truncus in lecto. **Tertij** sunt qui edificāt nouāz domū. **Lū' ratio.**

De sancto Bartholomeo

Nam ex quo multa impendunt in edificiis. dolentes de impensis. ne alius eis vratur. fugiunt ad edificium inchoatum. Et isti sunt milites nouas et actiones habentes. merca tores nouas vsuras. Isti male edificant. Unde dicit de eis Tophonie. Edificabunt domos et non habitabunt in eis. Et certe sic est. Quia iuxta Psalmistam. Relinquet alie nis domos suas et diuitias. Quartus sunt formidolosi. Et significat accidiosos et pusillanimes. qui trepidauerunt timore ubi non erat timor. Sed e converso erat de sanctis apostolis qui et viros spoliatos reliquerat et vineas et agros et domos. et dicit petrus pro omnibus. **Barth. xi.** Ecce nos reliquimus omnia. Et ideo erant aniosi et fortes. audaces. confidentes in bello. **Hebreor. xi.** Fortes facti sunt in bello. **Ubi non mirum quod perseverauerunt cum christo in suis temptationibus. eo quod omni tempore diligit qui amicus est. Propter quod salua torum commendat eorum instantiam. merito dicit. Vos estis qui permansistis mecum in tempore tribulationis. Ubi tria de eis dicit pronuntia laude digna. Primo enim quasi eos per ceteros agnoscentem denotando dicit specialiter. Vos estis. **1. Pe. ii.** Vos estis genitrici electi. Secundo fidelitate eius declarando subditis. Qui permansistis. Tertio se significum eorum ostendit. Luz adiungit. **Deum pugnando contra vicia. perseverando in amicitia. et ideo merito mecum eritis in gloria. Eccl. xxiij.** In tempore tribulationis illius permansit illi fidelis. et in bonis illius coheres sit.**

Dei secundo qui commendatur apostoli a temptatione non experientia. **Luce dicit.** In temptationibus meis. **Apostoli namque et ceteri martyres** ludibria experti sunt quantum ad confusionem. et vera quantum ad dolorem. insuper et vincula et carceres. **Lapidati sunt. secti sunt. temptati** scilicet permissioibus antequam occiderentur. **Et quod tentatores non acquiescerunt. in occasione gladii mortui sunt** ut dicit ad **Hebr. xi.** De fuerunt quies ad quos spiritus vocat suos. **Quia ipse perulit. et quod etiam per bonorum deferendo apostoli eas perulerunt.** **Barth. v.** Beati eritis cum maledixerint vobis homines mentientes. propter me. **Circa quod sciendum quod licet spiritus non sit temptator alicuius ut eum seducat vel experiat de homine quantum valeat. in est temptator in bono. ut scilicet tem perseverant alicuius hominis ceteris manserit et ordinet. Sic enim temptavit Abraham.**

Gen. xxiij. **Ubi Jacob. i. di.** Nemo cum temptatur. scilicet ab interiori temptatione. **fm interlunearum dicat quod a deo temptatur. quod nemo a deo temptatur. quod hoc est. primum diaboli. Ubi ibidem Deus temptavit exercendo non seducendo. Ubi non temptat inducendo ad malum. sed exercendo et hortando ad meritum.** **Pro quod sciendum quod de electo suos permittit temptari propter tria. videlicet ad exercendum probitatem nature. Ad retundendum nature censure seu superbie vanitatem. ad promerendum vite eterne felicitatem. Primo permittit nos temptari ad exercendum nature probitatem. Quia cum habeamus usum liberi arbitrii per gratiam inforti manum si volumus possumus facere opera virtutum et viciorum. Si rex dedisset arma et equum nobilissimum alicui militi. ille probe et viriliter in bello se pro regis amore et honore exponeret. rex non immerito eum acceptaret. **Cristus dedit nobis arma liberi arbitrii cum eorum corporis nostri. et sunt quasi filia arma dei. quia ad imaginem et similitudinem fecit hominem. Et apostolus. Induite vos armatura dei ut possitis resistere adversus insidias diaboli. Igitur nisi per honorem regis nostri viriliter nos exponamus nos decipimus. Job. vij.** Temptatio est vita hominis super terram. **Alia ista habet militia. Sic temptavit deo amicos suos. Ubi 2. hob. xij. di.** Quia acceptus eras deo. necesse fuit ut deus temptaret te. scilicet per exercitum stratum. **Constantinus volens probare quod essent de eius familia fideles christiani dedit omnibus liberum arbitrium. ut quae vellent ritum religionis suaverent. tandem induxit ut quod essent sui fideles remaneret secum ad sacrificandum deis. Qui ergo voluerunt exierunt de pallatio. ubi illi qui erant veri christiani nolentes sacrificare cum imperatore exierunt. Illi autem adulatores remanserunt. scilicet ipse tantum prudens homo illos adulatores de pallatio elecit dicens. Ex quo fuistis infideles deo vestro recedentes ab eo. multo magis eritis mihi in tempore necessitatis. et ita illos veros christianos accepit in gratiam et honoravit. Sic spiritus probat suos qui veraciter sibi adherent. et qui non. et hoc in tempore temptationis. **Ubi Eccl. iij. dicit.** Filius propara animam tuam ad temptationem. **Secundo deo permittit nos turbari et temptari ad retundendum nature censure seu superbie vanitatem. **Hi si enim temptemur. certe propter defectum cognitionis nature et experientie de nobis ipsis superbiemus. Et ideo deus clementer permittit sanctos suos de sua carne temptari. Sicut patet de********

paulo. ij. Corinth. xij. Ne magnitudo reuelationū extollat me dat^r est mihi stimulus carnis. **T**ertio de^r pmissit nos tēptari ad pmerendū vite eterne felicitatē. **Jaco. ij.** Beat^r vir q̄ suffert temptatiōē. qz cū pbat^r fuerit tē. Et quis diabol^r omnes temptat. aduersus tū electos z pleros maxime exardescit. Nā z fm Hiero. defalcato iuda diabolus ad excribandos aplos expectit p̄tatem. **Luce. xij.** Simon ecce sathanas expectit vt cribzaret vos sicut triticū. Et ponit Lira. i. studiose q̄siuit p̄ temptatiōē subuersionē sanctorū. Illos pulsare negligit. quos q̄si iure quieto possidere sentit se. vt dicit Grego. Et cribzaret. i. temptatiōē nō impulsu cōcuteret sic triticū. i. sicut in tali p̄cussione remanet palea z transit farina sic iudas remāsit diabolo ad penā. Alij vero discipuli transferūt ad gloriā.

Dixi tertio q̄ in verbis pmissis describit scōz apoloꝝ mercedis z premij eterna leticia. **Uñ dicit.** Et ego dispono vobis regnū. **Rec mirū q̄ apoloꝝ z eozū imitatoribz dabis regnū celozū.** Et quo em̄ hic regnabant sup corpus p̄riū z vicerunt p̄ fidez regna mūdi z diaboli. merito dandū est eis regnū p̄petuū. z ita dabit eis fignū p̄ regno. **Sed certe multū dissimile. qz accipient regnū decoris z solationis p̄ regno meroris z desolationis.** De q̄ Sapie. v. dr. Accipient sancti regnū decoris z dyadema spectei. q̄nā dextera sua teget illos. z brachio sancto suo defendet illos. **Secm̄ Rober. tū Volgor q̄rtuor dicit de eis.** P̄rio q̄ dominabunt in honore. **Secdo qz coronabuntur cū decore.** **Tertio qz cōseruabunt sub vno tutore.** **Quarto qz defensabunt ab oī timore.** De hoc regno in **P̄s.** Gloriā regni tui dicent. **Qd ostendit Math. xi.** Regnū celozū vim patitur z violenti rapiūt illud. Nullus em̄ nisi fortis in bello z pugnator strenuus cū antiq̄ serpente gloriā illius regni possidebit. **Uñ ponit Bern.** Et ponit auctoritas sua in suo libello qui dr flores bernardi. libro. it. c. xi. **Q̄rtuor genera regnū celoz possidebūt.** Quidā em̄ rapiunt illud. Alij mercant. Alij furant. Alij ad illud cōpellunt. **Rapiūt qui relinquit omnia z sequant̄ xpm̄ vt apli.** **Sūt ali j inferioris gradus a quibz merent̄ carnalia dñi semij**

nant spūalia. z dicunt̄ mercatores. Aliqui nōnulla bona occulte faciūt. z illi furari dicunt̄ q̄ laudē humanā vitātes. solo diuino testimonio sunt p̄tenti. **Di aut̄ q̄ cōpellunt sunt paupes necessario.** **Qs hic ignis paupertatis pbat deo dispēfante. ne in futuro iudicij ignis dānabit punit.** De q̄bo dr. **Lō pelle intrare.** **Cōpellunt em̄ diuersis necessitatibz affici.** **Dec Bern.** Circa qd sciendū q̄ merces scōz aploꝝ describit h in lra a multiplici p̄fectiōe. sicut paruit in postulatione euāgelij. **Tū q̄nticūqz describat. nō pōt ad plēnū describi nec enarrari.** **Juxta illud. P̄cul^r nō vidit. nec aur^r audiuit. nec in cor hoīs ascendit q̄nta p̄pauit dñs diligētibz se.** **Ja. lxiij.** **Uñ P̄s.** exclamat di. **Q̄ magna mltitudo dulcedinis tue dñe. q. d. enarrari nō pōt.** De q̄ loquēs Aug^r. di. **Q̄ tu vita quā p̄parauit de^r his q̄ diligūt euz.** **Q̄ tu felicissima vita z brā glia z regnū vere beatū carēs morte.** **Qui nulla tpa succēdūt p̄ vñ vbi p̄tinuus sine nocte nescit habere tps vbi victor miles illis hymnidic^r angeloz choris social^r. cantāt deo sine celsatione canticū de cantic^r syon p̄petua amplectente caput corona.** **Sed qz istud regnū in euāgelio plus z p̄ncipalit̄ cōmēdat̄ a resectiōe dulcedis celestij regni.** **Jōcōne niēnt pōt cui libz brō attribui illa bñ dicitio quā dedit ysac filio suo iacob.** **Gen. xxxij.** **In qua dr. Per tibi de^r de roze celi. z d pin guedine terre habūdātā frumētū tē.** **Ubi exprimunt. xij. ditiōes regni celestij.** **P̄rio in roze notat̄ refrigeriū z p̄tectio p̄tra estū tribulatiōis.** **P̄s. Trāsiuim^r p̄ ignē z aquā z eduxisti nos in refrigeriū.** **Secdo in pinguedine terre notat̄ stabilitas z firmitas i bono.** **Quia in elementa firmior est terra.** **Uñ P̄s. Qui fundasti terrā sup stabilitatē suā.** **Eccs. i.** Generatio p̄terit z generatio aduenit. t̄ra aut̄ in eternū stat. **Tertio i frumēto notat̄ oīs defect^r suppletio z amotio.** **Apo. viij.** Non esurient neqz sitient amplius. **Quarto in vino notat̄ obliuio oīm miseriarū.** **Proverb.** Date sicerā merentibz. z vinū his q̄ amaro sunt anio. **Bibāt z obliuiscant̄ egestatis sue z dolor^r sui nō recordabuntur amplius.** **Isaie. lxx.** Obluioni tradite sunt angustie priores. **Quinto in oleo notatur gaudium ineffabile.** **Psalm.** **Ut exultaret facie in oleo.** **Isaie. xxxv.** **Leticia sempiterna sup capita eozū. gaudium**

Quattuor genera regni
celoz possidebunt

De sancto Augustino

et leticia obtinebunt. et fugiet dolor et gemitus. Sexto subiungit. fuent tibi populi. Per quod notat quod omnis creatura seruiet voluntati eorum. **Math. xxv.** Euge serue bone quia in paucis fuisti fidelis etc. Septimo dicit. Adorent te tribus. per quod significat bonos quos habebunt Sapientia. **v.** Ecce quod est putati sunt in filios dei et inter sanctos foris illorum est. **Ps.** Gloria et honore etc. Octavo dicit. Esto dominus fratri tuorum. In quo significat participatio bonorum omnium. Sicut enim lucente sole omnes participat de lumine sine diminutione et iudicio alicuius. Ita quilibet sanctus participabit de gaudio alteri. **Psalm.** Particeps ego sum omnium iumentum te. Non dicit. Et incuruent ante te filii matris tue. per quod intelligit omnium rerum dominum. **Psalm.** Omnia subiecisti sub pedibus eorum. Decimo dicit. Qui maledixerit tibi sit ille maledictus. In quo notat vindicta inimicorum **Apoc. vi.** Usquequo non vindicas sanguinem nostrum. Et rursus est. Sustinete modicum tempus donec impleatur numerus fratrum vestrorum. qui interficiendi sunt scilicet et illi. Undecimo dicit. Qui benedixerit tibi sit ille benedictus. per quod notat remunerationem amicorum **Math. x.** Qui potum dederit vni ex minimis meis calices aque non perdet mercedem suam. Duodecimo in osculo ysaie. ubi significat coniunctio christi et ecclesie perpetua cum sanctis eius. Quia sicut nulla est diuisio inter osculares. ita nulla erit diuisio inter christum et ecclesiam. Hoc est osculum sponsae **Lanticorum. iij.** Osculet me osculo oris sui. De sunt duodecim stelle que erunt in corona capitis cuiuslibet anime sponse christi que perseuerant in temptacionibus suis. id delectatur in consolacionibus suis. Unde ad eum christus potest dicere hodie. Fili tu semper mecum es. in prosperis et aduersis. Et ideo omnia mea tua sunt. Hoc etiam permittit nobis et hodie christus si fuerim boni milites eius. dicens illud **Apocal. iij.** Vincenti dabo sedere mecum in throno meo. Vere magna et mirabilis societas sedere duos in vno throno. Qui ergo vult esse cum christo in throno sit secum in cruce patibulo ut dicat illud apostoli ad **Gal. ii.** Christo crucifixus sum cruci. quod sit per actionem penitentie. Sed certe de multis querit per illud **Isa. lxij.** Torcular calcavi solus. et de gemitibus non est vir mecum. Secundo fit in abiectioe et humilitate contra mundum **Johis. xv.** Vos testimonium perhibe-

bitis quia ab initio mecum estis. Tertio fit secum in vigilia contra diabolum qui querit quem deuorat. **i.** De. xlii. Sed de multis querit christus illud **Math. xxvi.** Una hora non potui stis vigilare mecum. Talis ergo qui sic erit cum christo in labore. erit etiam secum in eterno honore. Juxta promissum suum **Johis. xij.** Ubi ego sum illic et minister meus erit. Ad quem honorem ipse nos perducatur Iesus christus cum patre et filio et spiritu sancto. Amen.

De sancto Augustino.

Sermo XLII.

Vos estis lux mundi

di. Math. v. Quia natura hominis intantum fuit per peccatum viciata ut non solum erraret. malum per bono. falsum per vero. iniquum per iusto eligendo. Juxta illud **Isa. x.** Neque dicitur malum bonum. et bonum malum. ponentes tenebras lucem. et lucem tenebras. sed etiam ipsa in seipsa considerata sub preuaricatione quodammodo uersa fuit in tenebras. Istud figuratum est in tenebris egypti quod dominus fecit ita densas et grossas. prout peccatum egyptiorum ut palpari potuissent. ut habetur **Exo. x.** Per quod significans tenebre cecitatis humane. que ita fuerunt grosse ut homo eas palpare posset. i. percipere et cognoscere. non solum ratione intelligendo sed etiam sensibus exterius percipiendo. Unde autem iste tenebre fuerunt bene exprimit **Salomon Sap. ij. di.** Eccecauit eos malicia eorum. quod d. Malicia subtrahit solum iusticie hominibus ne eos illuminaret. Dicit reprobi dicunt **Sap. v.** Errauimus a viam veritatis. et iusticie lumen non lucet nobis. et sol intelligentie non est ortus nobis. Propter quod sancti clamabant ad deum dicentes. Emitte lucem tuam et veritatem tuam. Iohannes prouidit saluator de sanctis doctoribus et predicatoribus que in locis apostolorum succedentes illuminaret bis que in tenebris sederet ad dirigendum pedes eorum in viam pacis. **Luce. i.** Per quod dominus sedes in excelso medium illuminat. ut dicit **Eccl. xliij.** Hi enim sunt que obscura prophetarum dicta. patriarcharum inuoluta enigmata et christi mysteria nobis in luce aperta deduxerunt. Juxta illud **Ps.** Declaratio sermonum tuorum illuminat. et intellectu datur paruulis. Itaque non immerito propter eorum claritatis resplendentia dici potest de eis. Vos estis lux mundi. In quibus prophetia sunt consideranda que statum et dignitatem sanctorum doctorum et prelatorum at tollunt et dignificant. Primo namque reddunt comen-

De sancto Augustino